

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 30 september 2021

Zaak: 651705

Portefeuillehouder: Erik Drenth

Opsteller: Klarinde Bosman

Contactgegevens: Klarinde.bosman@midden-groningen.nl

Stukken ter inzage:

Onderwerp: Jaarverslagen 2020 Scholengroep OPRON en Stichting Ultiem onderwijs

1. Voorstel

- Kennis te nemen van de jaarverslag 2020 van Scholengroep OPRON en Stichting Ultiem onderwijs.
- Voor beide jaarverslagen geen zienswijze in te dienen.

2. Inleiding

Wij hebben in juni en juli de jaarverslagen van Scholengroep OPRON en Stichting Ultiem ter kennisgeving ontvangen.

De lokale overheid heeft een repressieve toezichtrol ten aanzien van een zelfstandige stichting voor openbaar primair onderwijs. Het zelfstandige bestuur oefent direct alle taken van een 'regulier' bestuur uit. Niet alleen de Raad van Toezicht ziet hierop toe, maar ook de onderwijsinspectie doet in het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en scholen uitspraken over het financieel beheer van het bestuur. Het extern toezicht van gemeenten richt zich op een genoegzaam aantal openbare basisscholen (Wpo Artikel 23, vierde lid).

Vanuit die rol ontvangt u het jaarverslag. Wij stellen voor dat u hier kennis van neemt.

3. Publiekssamenvatting

De raad heeft een toezichtrol als het gaat om het openbaar primair onderwijs. Vanuit die verantwoordelijkheid heeft de raad kennisgenomen van de jaarverslagen openbaar primair onderwijs over 2020.

4. Bevoegdheid van de raad

Externe toezichtrol openbaar primair onderwijs. Het jaarverslag dient conform Wpo (Wet Primair Onderwijs) artikel 48, lid 8, ter kennisname te worden aangeboden aan de gemeenteraad.

5. Beoogd effect

Naleving zorgplicht Openbaar onderwijs, conform artikel 48 van de Wpo door invulling te geven aan de repressieve toezichtrol van de gemeente voor wat betreft het openbaar primair onderwijs.

6. Historische context

Scholengroep OPRON

Scholengroep OPRON (Openbaar PRimair ONderwijs) verzorgt openbaar primair onderwijs in de gemeenten Midden-Groningen, Stadskanaal en Veendam. Tot Scholengroep OPRON behoren 16 scholen voor basisonderwijs, één school voor speciaal basisonderwijs en één school voor (voortgezet) speciaal onderwijs. In 2020 heeft de ontbonden stichting OPOS 2 basisscholen overgedragen aan OPRON. Omdat OPRON in drie gemeenten werkt (Stadskanaal, Veendam en Midden-Groningen), voeren de drie gemeenten het repressieve toezicht gezamenlijk uit.

Stichting Ultiem

Ultiem onderwijs heeft 11 scholen voor openbaar primair onderwijs verspreid over Hoogezand-Sappemeer, Foxhol en Slochteren, Kolham en Harkstede. In 2019 heeft Ultiem haar school voor speciaal basisonderwijs overgedragen aan Renn4 en in 2020 heeft de ontbonden stichting OPOS 3 basisscholen aan Ultiem overgedragen.

7. Argumenten

De verantwoordelijkheid van uw raad met betrekking tot het openbaar onderwijs spitst zich toe op de grondwettelijke (artikel 23) zorgplicht om voor onze inwoners te voorzien in voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal scholen.

Een genoegzaam aantal betekent dat binnen een straal van 10 kilometer voor iedere inwoner een mogelijkheid bestaat tot het volgen van openbaar primair onderwijs. Voldoend openbaar algemeen vormend lager onderwijs is onderwijs dat voldoet aan de kenmerken van levensbeschouwelijke neutraliteit en algemene toegankelijkheid.

Op basis van de jaarverslagen van OPRON en Ultiem kunnen we stellen dat in onze gemeente op dit moment 'in een genoegzaam aantal basisscholen onderwijs wordt gegeven dat we voldoen aan de wezenskenmerken van openbaar onderwijs'.

OPRON

De jaarrekening van OPRON is beoordeeld in overleg met de gemeente Stadskanaal en Veendam. Het jaar 2020 is met een negatief exploitatieresultaat van € 289.000 afgesloten. Dit resultaat is negatiever dan begroot. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de gestegen lonen als gevolg van de nieuwe CAO. De baten ter dekking van deze kosten zijn voor een groot deel in 2019 ontvangen.

De kengetallen (pagina 38) zijn wat slechter geworden ten opzichte van de jaarrekening 2019. Het weerstandsvermogen is onder de norm gezakt. Dit wordt met name verklaard door een doorontwikkeling van de organisatie en in de inzet van externe partijen hierbij. Het bestuur maakt hierin nu andere keuzes en zet in op een meer duurzame en kostenefficiënte kwaliteitsontwikkeling. Daarnaast is er een duidelijke P&C cyclus ingevoerd die het mogelijk maakt scherp te sturen op de begroting 2021 en beheersing van de kengetallen.

Op basis van de begroting en de beantwoording van de vragen door OPRON zien wij nog geen aanleiding om een zienswijze in te dienen. Wel is het van belang de cijfers goed in de gaten te houden en erop toe te zien dat ze niet verder onder de norm zakken. We zullen dit punt agenderen in het bestuurlijk overleg

met OPRON in het najaar.

Ultiem onderwijs

De jaarrekening van Ultiem laat een negatief resultaat van ruim € 275.000 zien. Het begrote resultaat was ruim € 92.000 positief. Er wordt op pagina 37 en 38 een onderbouwing gegeven van de afwijkingen. Een negatief effect vanuit 2019 ter hoogte van €380.000 onderdeel is van het resultaat van 2020. Als je dit effect toerekent aan de jaren waarop het betrekking heeft, komen we op een “geschoond” resultaat voor 2020 van €104.000 positief en een resultaat voor 2019 van €66.000 positief.

Ultiem geeft aan op dit moment te maken met een hele andere situatie dan bij het opmaken van de meerjarenbegroting. Er is door de rijksoverheid voor de komende twee jaar 8,5 miljard euro beschikbaar gesteld voor het onderwijs.

Het personeelsbestand wordt ondanks de dalende leerlingaantallen op dit moment dan ook niet verlaagd. Er wordt bestaand personeel ingezet vanuit middelen uit het nationaal Programma Onderwijs en inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs. Dit wordt gedaan met tijdelijke uitbreidingen of tijdelijk personeel. Hierbij wordt gewaakt voor langdurige verplichtingen.

In het meerjaren-bestuursformatieplan zorgt het bestuur ervoor dat de omvang van het vaste personeelsbestand in lijn blijft met de prognose van het aantal leerlingen. In de meerjarenbegroting wordt ook de bezuinigingstaakstelling meegenomen.

Meerdere keren per jaar worden managementrapportages opgesteld en besproken met de raad van toezicht. Dit biedt Ultiem de mogelijkheid om in samenspraak met de raad van toezicht tijdig bij te sturen als daar aanleiding voor ontstaat.

Bij beide schoolbesturen is er sprake van een negatief exploitatieresultaat. Het ontstaan hiervan en de sturing op betere resultaten zijn duidelijk toegelicht. Voor beide schoolbesturen geldt dat ze in de afgelopen jaren een positieve (inhoudelijke en financiële) ontwikkeling hebben doorgemaakt. Ultiem die vanuit een verzelfstandiging steeds meer grip krijgt de financiën en onderwijskwaliteit. Een OPRON heeft vanuit een financieel lastige positie in het verleden ook steeds een stijgende lijn laten zien. Er is voor ons dan ook nog geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

8. Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing.

9. Financiële paragraaf

Een voordelig of nadelig saldo van een jaarrekening heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke rekening/begroting.

10. Communicatie

De schoolbesturen worden door middel van de bijgevoegde conceptbrieven geïnformeerd over het besluit van uw raad.

11. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Zie communicatie.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Secretaris

Bijlagen:

1. A. Bestuursverslag 2020 Scholengroep OPRON
B. Reactie OPRON op zienswijze jaarrekening 2020
2. Jaarverslag Ultiem onderwijs
3. Concept raadsbesluit
4. Concept brief raadsbesluit aan OPRON
5. Concept brief raadsbesluit aan Ultiem